

1

KiVa programm

- Tõenduspõhine programm kiusamise ennetamiseks ja vähendamiseks.
- Välja töötatud Soomes, Turu Ülikoolis Soome haridus- ja kultuuriministeeriumi rahastusel.
- Praegu edukalt kasutuses veel Hollandis, Itaalias, Walesis, Uus-Meremaal jne
- KiVa ei ole mööduv „projekt“, vaid püsiv tegutsemisviis kiusamise ennetamiseks ja lõpetamiseks.

2

2

KiVa programm

- Meie kooli personal on saanud lisaks programmi rakendamise koolitusele ka laia valiku KiVa materjale ja vahendeid.

3

Mis on kiusamine?

- Kahjustav käitumine või alandav kohtlemine, mis on:
 - tahtlik;
 - korduv;
 - suunatud kaitsetu või vähem tugeva isiku vastu.

4

Mis ei ole kiusamine?

- Kiusamine ei ole
 - konflikt
 - vaidlus
 - kaklus
- Pigem on kiusamine rõhuva suhte väljendus; võimu ja tugevuse kuritarvitamine.
- Keskmiselt 10% koolilastest üle maailma kannatavad süstemaatilise kiusamise all, Eestis ligi 20%.

5

5

- On oluline, et kõik õpilased mõistavad, et nemad saavad olukorda muuta!
- **“Kõik koos lõpetame kiusamise!”**

See on KiVa programmi peamine idee!

6

6

KiVa programmi eesmärgid

- Kiusamise vähendamine
- Kiusamisjuhtumite ennetamine
- Kiusamise põhjustatud negatiivsete mõjude minimeerimine

7

Mida KiVa programmis osalemine tähendab?

- Ennetavad tegevused
 - Rakenduvad kõigile õpilastele koolis.
- Märgatud kiusamisjuhtumitesse sekkumine
 - Puudutab õpilasi, kes on kiusamises osalenud.

8

Ennetavad (universaalsed) tegevused: KiVa tunnid õpilastele

- Viiakse läbi 1. - 3. kooliastmes (ehk 1.-9. kl).
- 1.-2. kooliastmes 10 tundi kiusamisest, toimuvad kogu kooliaasta jooksul.
- 3. kooliastmes 5 teemat, maht paindlikum
- Teemad: teiste lugupidav kohtlemine, erinevuste aktsepteerimine, tunnete mõistmine ja reguleerimine, kiusamise äratundmine, konstruktiivne käitumine kiusamist märgates või kiusamise all kannatades.

9

Tunnid õpilastele

- Tundide eesmärgid:
 - Kujundada arusaamine grupi olulisusest kiusamises.
 - Suurendada empaatiat ohvrite suhtes.
 - Õppida oskusi ohvri toetamiseks ja vastutuse võtmiseks, et mitte lubada kiusamist oma klassis;
 - Heade suhtete ja meie-tunde kujundamine klassis.

10

KiVa reeglid

- Luuakse õppeaasta jooksul.
- Pärast teema käsitlemist tunnis lepitakse kokku ka sellega seonduvas reeglis.
- Õppeaasta lõpus koondatakse kõik KiVa reeglid kokku KiVa lepingusse.

11

Märgid selle kohta, et meie kool on KiVa kool

- Plakatid koolimaja seintel
- KiVa vestid korrapidaja-õpetajatel
 - Märk sellest, et kiusamisse suhtutakse tõsiselt ja korrapidaja-õpetaja kohustus on tagada igaühe turvalisus.

12

Kiusamisjuhtumite lahendamine

- Kooli KiVa-tiim
 - Igas KiVa programmi rakendavas koolis on KiVa-meeskond, kes sekkub kiusamis-juhtumitesse

Algkooli õppehoone (8)	Põhikooli õppehoone (10+1)
Birgit Väljamäe - tiimijuht	Kärt Kangur - tiimijuht
Marju Telliskivi	Olga Aavasalu
Kea Kulbin	Evelin Jauk
Piret Sahva	Tiiu Pentter
Erle Mehine	Julija Kuldvee
Kadri Marmor	Natalja Kurankova
Kaire Kulbin	Marju-Riina Laugen
Kaisa Kungus	Reet Suviste
	Kristi Villand
	Riina Viira

13

Kiusamisesse sekkumine

- Kui koolis märgatakse oletatavat kiusamist, siis
 - täiskasvanu, kes sellest esimesena teada sai, hindab, kas tegemist on kiusamisega, ja annab siis vajadusel juhtumi edasi KiVa-meeskonnale.
 - KiVa meeskonna liikmed:
 - räägivad olukorrast kiusatud õpilasega;
 - arutavad juhtunut kiusamises osalenud õpilastega;
 - viivad lastega läbi järelvestlusi.
 - Klassijuhataja:
 - vestleb mitme ohvri klassikaaslasega, et julgustada neid ohvrit toetama.

14

Koostöö lapsevanematega

- KiVa meeskonna liikmed informeerivad lapsevanemaid juhtumitest, millega nad tegelevad.
- Vajadusel kutsutakse lapsevanemad juhtumi arutamiseks kooli, kuid see ei ole tavapärase protseduur.
 - Õpilastele antakse esmalt võimalus ise oma käitumist muuta.

15

KiVa meeskondade läbiviidud sekkumisvestlused on tõhusad

- Soomes programmi katsetamisel tundis **98%** ohvritest, et nende olukord muutus pärast KiVa vestlusi paremaks.

16

Juhend lapsevanematele

- Miniõpik lapsevanematele on saadaval KiVa kodulehel.
 - Teave kiusamise kohta.
 - Teave selle kohta, kuidas vanemad saavad aidata kiusamist vähendada ja toetada oma kiusamise all kannatavat last.
 - Kui minu laps on kiusaja?

17

Kas KiVa-l on soovitud mõju?

- Turu Ülikoolis Soomes on läbi viidud mõju-uuringud katsetamise perioodil (2007-2009) ja üleriigilisel laienemisel (alates 2009. aastast).
- Katseuuringud Hollandis, Walesis, Itaalias, Eestis

On selged tõendid, et **programm vähendab kiusamise ja selle all kannatamise sagedust.**

18

Kõrvalmõjud?

- KiVa-ga kaasnevad mitmed positiivsed kõrvalmõjud.
- Meeldivam õhkkond klassis:
 - *"Minu klassis on meeldiv õhkkond"*
 - *"Teiste abistamine on minu klassis levinud"*
 - *"Mul on selle üle hea meel, et olen oma klassis"*
- Kõrgem õpimotivatsioonitase:
 - *"Õppimine teeb mind õnnelikuks"*
 - *"Ma tahan õppida paljusid asju"*
 - *"Ma arvan, et mul läheb koolis hästi"*

19

Mida saavad lapsevanemad kiusamise vähendamiseks teha?

- Suhtu igasse kiusamisolukorda tõsiselt.
- Tee kooliga koostööd.
 - Teavita kooli kiusamisjuhtumitest.
 - Usalda kooli võimekust probleemi lahendada.
- Arutle oma lapsega kiusamise teemadel isegi siis, kui teda ei kiusata või ta ise ei kiusa teisi.
 - Mida teha, kui märkad kiusamist?
- Julgustame lapsi mitte liituma kiusamisega, vaid toetama ohvrit ja rääkima kiusamisest täiskasvanutele!

20

AITÄH KUULAMAST!

Kärt Kangur

kart.kangur@saku.edu.ee

